

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

นี่เวลาธรรมะเง ธรรมะ เห็นไหม ธรรมะคือยา ถ้าใครได้กินยา เห็นไหม เวลาเขาบอกนี่ ธรรมะพระพุทธเจ้านี้ประเสริฐที่สุดเลย แล้วพระอยู่ในธรรม พระปฏิบัติ พระบวชแล้วนี่พระ ต้องดีหมคลี

เราบอกว่าผลไม้เนะ ถ้าผลไม้มันแช่ลงไปใต้น้ำแช่อิ่ม เห็นไหม ที่เขาองผลไม้เนะ ถ้าผลไม้แช่แล้วผลไม้เนะจะไม่เสีย แต่ถ้าผลไม้เนะ ลองเขาไปแช่ในโอ่งใต้น้ำนั้นมันค้างอยู่ มันไม่โดนถึงน้ำแช่เง นี่ก็เหมือนกันถ้าใจเราจะประพฤติปฏิบัติ มันจะไปฝืนความจริงอันนั้นไม่ได้ ถ้าฝืนความจริงอันนั้นนะ ฝืนความจริงอันนั้น อันนั้นคือว่ากิเลสถ้ามันมีอยู่ มันจะแวงใจ มันจะทำให้เราพลิกแพลงออกไป เห็นไหม แล้วถ้าเอาน้ำแช่ น้ำแช่หมายถึงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเง “ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม”

ตอนมาใหม่ๆ เนะ พวกนี้ห้วงมาก เราเข้ามาอยู่ที่นั่นเนะ โยมชื่อนี้เป็นคนบอกเลย หลวงพี่ ขอร้องได้ไหมว่าไม่ต้องบิณฑบาต เพราะว่าอาหารมันเหลือเฟืออยู่แล้ว ใครๆ ก็มาถวายทำไม ต้องบิณฑบาตอีก ขอร้องได้ไหมว่าอย่าบิณฑบาต เพราะบิณฑบาตมันอันตรายมาก

เราบอกไม่ได้ ไม่ได้หรอก จะขอร้องอย่างนี้ไม่ได้ เขาจะเอาปืนโตมามากขนาดไหน นั่นเป็นเรื่องของเขา หน้าที่ของเราต้องบิณฑบาต เห็นไหม เราออกไปบิณฑบาตครั้งแรกเนะ เขาขวางถนน เขาไม่ได้เดินเลยพวกชาวบ้านนี่ ขวางไว้ไม่ให้เดินเลย เราก็หลบหลีกไป พอเราบิณฑบาตออกไปเนะ เขาขวางเนะ เขาเอามีดฟัน เราก็หลบเอานะ

นี่เราทุกข์เราร้อนอยู่เนะเราไม่พูดให้ใครฟังเนะ เพราะไม่ให้ใครยุ่งกับเราเลย ไม่ให้ใครมาเดือดร้อน ไม่ให้ใครมาเบกหามเรา เราต้องอยู่ของเราได้เพราะอะไร ? เพราะเราเชื่อมั่นว่า “ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะนั้นย่อมคุ้มครองคนนั้น” เราบอกไอ้โตนี่ประจำ ไม่ตาย ไม่ต้องห้วง เขาจะทำขนาดไหน ไม่ต้องห้วง ไม่ตาย ตายไม่ได้ เพราะอะไร เพราะมันมีสิ่งที่จะต้อง

กระทำอยู่ข้างหน้า เราจะตายไม่ได้ ในเมื่อยังทำงานไม่จบ มันยังตายไม่ได้ มันต้องทำงานให้จบ เห็นไหม

ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่กรรมไป เขาจะอย่างไร เราก็หลบเอาหลีกเอา หลบเอา หลีกเอาไป แต่ข้างนอกเขารู้อะไรกับเราละ เขาไม่รู้อะไรกับเราแล้วนะ เขายังชักม้านะ ถ้าเรามี โยม เห็นไหม โยมใครเข้ามาอุปฐากอุปถัมภ์นะ เขาก็บอกว่าพระองค์นี้ดูให้ดีๆ ก่อนนะ พระองค์นี้มานี้มาแอบอ้างนะ พระองค์นี้จะมาแสวงหาผลประโยชน์นะ ระวังพระองค์นี้ให้คืนะ ระวังพระองค์นี้ให้คืนะ นี่คืนะท่านเป็นคนโพธาราม ถ้าเป็นคนอื่นนะท่านจะเป็นคอมมิวนิสต์

นี่เพราะมันมีที่เกิดไง เราเกิดมาจากพ่อจากแม่ เขาเห็นบ้านเราอยู่ไง เขาบอกว่านี่ท่านเกิด โพธาราม ถ้าท่านไม่เกิดโพธารามนะ เราต้องดูท่านให้ดี นี่มันเป็นขนาดนั้น แล้วคนของเราก็ ช่วยกันกระหน่ำๆ กระหน่ำไปกันกับเขา เห็นไหม

อันนั้นเป็นเรื่องของเขา มันเป็นอดีต เห็นไหม พระพุทธเจ้าบอก อดีตอนาคตอย่าเอามาเป็นอารมณ์ อารมณ์ของเราตั้งแต่อดีตมาเหมือนกับน้ำเสลดที่เราคายทิ้งไปแล้ว เราอย่าไปเลียกินขึ้นมา เลียกินขึ้นมามันก็จะเจ็บปวดอีก เห็นไหม ไม่ให้เลียกินสิ่งที่เป็นอดีตให้อยู่กับปัจจุบัน ปัจจุบันนี้ก็คืออยู่แล้วไง แต่การเข้ามาอย่างนั้นนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกคนเราเข้ากันโดยธาตุ ธาตุของลูกศิษย์พระสารีบุตรนี้เป็นพวกปัญญาทั้งหมด มันจะเข้ากันด้วยมีปัญญา ลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะมันจะมี ฤทธิ์ทั้งหมดเลย พวกชอบฤทธิ์ไง จะเข้าทางนั้น แต่ถ้าลามกนะจะเป็นลูกศิษย์ของพระเทวทัต ลามกทั้งหมด เห็นไหม สิ่งที่ลามกมันเห็นการทำบาปอกุศลนั้นเป็นคุณงามความดีใจ เพราะอะไร? เพราะกิเลสมันมีอยู่ในหัวใจใช่ไหม ถ้าเราแพ้เขา เราไม่ทำอย่างนี้ เราจะไม่มีโอกาสชนะ เขาเห็นไหม ต้องการชนะอย่างที่หลงตาว่า “บวชมาหาลาก หายศ หาสรรเสริญ”

นี่ก็เหมือนกัน ทำเพื่อหน้าฉากไง หน้าฉากฉันเป็นคนดี ฉันอุปฐากอุปถัมภ์ ฉันเป็นคนดี แล้วพูดออกมาได้อย่างไร ในเมื่อการกระทำเหยียบย่ำทำลายขนาดไหนนั้นนะ แต่หน้าฉากว่า ฉันเป็นคนดีอยู่ๆ เรานี้รู้สึกสะเทือนใจมาก แต่ก็พูดออกไปมันก็เหมือนกับพระนี่ไปตบมือต่อ ล้อต่อเถียงกับเขา เห็นไหม เราก็ไม่สนใจของเรา เราอยู่ของเรา อยู่ของเราแล้วนี่ เราอยู่ของเรา เพื่อเป็นของเรา มันเป็นธาตุอย่างนี้ไง

ในเมื่อของเขาเป็นอย่างนั้นก็ให้เขาเป็นอย่างนั้น ถึงไม่ค่อยอยากให้เข้ามายุ่ง ไม่อยากให้เข้ามายุ่ง ถ้าจะเป็นนะ เป็นปู่ ย่า ตา ยาย เป็นคนอื่นไม่เป็นไร แต่ถ้าเป็นตัวเขา เราจับไม่ได้ จับไม่ได้คือไม่ให้เขาเข้ามายุ่งไง เพราะถ้าเขาเข้ามายุ่งนะ ชาติละ น้ำมันเราจะกลั่นให้มันเป็นน้ำได้อย่างไร ในเมื่อเป็นน้ำมันก็ให้เขาเป็นน้ำมันไป

เราเป็นน้ำเราก็อยู่กับน้ำของเราขึ้นมา เราจะรุ่มเย็นเป็นสุข เขาจะทำบุญกุศล เขาก็ทำบุญกุศลก็เรื่องของเขา แต่จะเข้ามาจัดการไม่ได้ ถ้าเข้ามาจัดการมันต้องเป็นอย่างนั้น เพราะมันเป็นธาตุ ธาตุมันเป็นอย่างนั้นถึงกันไว้ไม่ให้เข้ามา ไม่ให้เข้ามา อยากรู้ก็ไม่ให้เข้ามา เราต้องอยู่ประสาของเรา ผู้ใคปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สมควรแก่ธรรมถ้าใจของเราสมควรแก่ธรรม เห็นไหม เขาจะคิดจะชั่วก็แล้วแต่ เห็นไหม

พระฉันนะเป็นพระที่มีทิฏฐิมานะมาก เพราะอะไร? เพราะเป็นคนที่เอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช แล้วพระองค์ไหนสอนก็จะไม่ฟัง เห็นไหม ไม่ฟังใครเลยเพราะอะไร? เพราะพระทุกองค์เข้ามาหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็คือสมบัติของเขา เขาเป็นคนเอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช เขามีประโยชน์มาก เขาจะไม่ฟังใครเลย จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนจะปรินิพพานนะ พระอานนท์ถามเลยว่า พระฉันนะนี้เป็นปัญหามากเพราะเป็นคนหัวคือ เป็นคนขวางหมู่ขวางคณะอยู่อย่างนี้ แล้วหมู่คณะก็จะไปไม่ได้ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วนี้ ให้ลงพรหมทัณฑ์ไป ให้ลงพรหมทัณฑ์พระฉันนะ แล้วสมัยนั้นคนโบราณเขาจะถือเรื่องนี้มากถือเรื่องหน้าเรื่องตาใจ ถ้าลงพรหมทัณฑ์หมายถึงว่าหมู่คณะไม่พูดด้วยนี่ พอบอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วไป พระอานนท์เป็นผู้ไปลงพรหมทัณฑ์พระฉันนะ เห็นไหม นี่คือขนาดไหนนะ พอลงพรหมทัณฑ์เสร็จๆ พระฉันนะสลบเลยนะ เพราะเสียหายมากไป สลบจากนั้นนะ เพราะถ้าลงพรหมทัณฑ์แล้วถ้ายอมจำนน เห็นไหม ถ้ายอมต้องขอมากับสงฆ์ ต้องสวดต้องขอมา ต้องเปลี่ยนทิฏฐินั้น แล้วถอนมันก็จบ เห็นไหม มันเหมือนเพราะสงฆ์ประกาศแล้วเป็นสังฆาทิเสสไป

นี่หลบเข้าป่าเลย ไปประพฤติปฏิบัตินะ จนถึงที่สุดพ้นจากกิเลส กลับมาหาพระอานนท์ มหาพระอานนท์บอกว่านี่จะมาแก้อาบัติอันนี้ มาขออยู่สังฆาทิเสสไป พระอานนท์บอกไม่มี ในเมื่อจิตนี้พ้นจากกิเลสแล้ว เห็นไหม พ้นจากกิเลสแล้ว อาบดินนั้นไม่มี พ้นออกไปแล้ว เพราะพ้นออกไปจากกิเลสสิ่งที่เป็นทิฏฐิมานะที่จะมาทำลายหมู่คณะมันก็ไม่มีใช้ไหม

แต่นี้พูดถึงธาตุใจ ว่าน้ำจะกลั่นเป็นน้ำมันได้ไหม แม้พระรัตนจะจะมีทิวฐิมานะขนาดนั้น ท่านก็เปลี่ยนของท่านได้ นี่พระเทวทัต เห็นไหม ถึงที่สุดแล้วท่านก็เปลี่ยนของท่านได้ แต่เปลี่ยนของเขาได้นี้มันก็ต้องให้เห็นการกระทำ แต่มันซ้ำเติมเข้าไปนี้ ซ้ำเติมการกระทำนั้นนะ นี่เข้ามาสอดมาแทรกทำให้เป็นอย่างนั้น เห็นไหม มันไม่ได้เปลี่ยน ไม่ได้เปลี่ยนทิวฐิมานะ มันกลับมีทิวฐิมานะเพิ่มสุดขอบฟ้า แล้วจะเข้ามาบัญญัติการใด จะไม่บัญญัติการไม่ได้ คนอย่างนี้จมไม่ลงใจ ถ้าจมไม่ลงเข้ามาไม่ได้ ถ้าเข้ามาไม่ได้ เราถึงไม่ให้เข้ามาเพราะมันจะเป็นปัญหาไปหมด แล้วเราต้องรักษาของเราด้วย รักษาของเราเพื่อความสงบ

หลวงตาบอกว่าท่านดู ท่านคอยดูคอยว่า คอยกล่าวตักเตือนญาติโยมเพราะอะไร? เพราะท่านเปรียบเหมือนว่าวัดป่าบ้านตาดนี้มันเหมือนกับแหล่งน้ำ ถ้าใครหิวกระหายมานี้เข้ามาถึงแหล่งน้ำ แหล่งน้ำนั้นตักกินได้ เขาจะบรรเทาความหิวกระหายของเขาได้ เขาหิวกระหายมากแล้วไปเจอแหล่งน้ำนั้น แหล่งน้ำนั้นมีแต่ของสกปรกมีแต่สิ่งที่มีแต่บุตรแต่ลูกอยู่ในแหล่งน้ำนั้น เขาจะเอาแหล่งน้ำเพื่อประโยชน์ประทั้งความหิวกระหายของเขาได้ไหม เพราะอะไร?

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าการประพฤติปฏิบัติของเรา ความเป็นอยู่ของพวกเรานั้นไปขัดกับความ เป็นจริงนี้แหล่งน้ำนั้นไม่เป็นประโยชน์หรอก ถ้าเราจะรักษาแหล่งน้ำนั้นได้สิ่งที่ถ้าเขาเป็นบุตร เป็นลูกขึ้นมา เราต้องสลัดออกไป เราต้องกันไว้ไม่ให้สิ่งนั้นเข้ามาในแหล่งน้ำเราได้ แหล่งน้ำนี้ ต้องเป็นแหล่งน้ำที่สะอาด แหล่งน้ำนี้ต้องเป็นแหล่งน้ำที่เขาเอาใช้ดื่มกิน เป็นประโยชน์ของเขาได้

แต่ถ้าเป็นบุตรเป็นลูกเราต้องกันออกไป เขาว่าเขานะ เห็นไหม คนที่ว่าเขามีความผิด เขา ต้องถูก ไม่มีใครบอกหรือว่าตัวเองมีความผิด เขาก็ต้องว่าเขาบริสุทธิ์ เห็นไหม เขาสะอาด บริสุทธิ์ขนาดนี้ทำไมเรากันเขา เราไม่ให้เขาเข้ามา

เขาไม่รู้ใจ นี่มีฉันทิฐิ สัมมาทิฐิ ความเห็นผิดความเห็นถูกต้อง ถ้าความเห็นถูก เห็น ใหม สัมมาทิฐิ ความประพฤติปฏิบัติมันก็จะเกิดขึ้น เห็นไหม ถ้ามีฉันทิฐิมันเอาความแข็ง กระด้างอย่างนั้นเข้าไปทำลายคนอื่น แล้วมันว่าเป็นความถูกต้องของเขา

นี่มันเกิดโดยธาตุ ถ้าธาตุอย่างนั้นแล้วเราก็ไม่รับผิดชอบ ธาตุอย่างนั้นให้ไปอยู่ข้างนอก เข้ามาหาเราไม่ได้ ฉะนั้นแหล่งน้ำของเรา เราต้องสงวนรักษาแหล่งน้ำของเรา ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ

เราก็เห็นว่า เป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นถูกต้องต้องเป็นการแสดงก่อน ต้องทำให้เห็นว่าเป็น
ความเห็นถูกต้อง นี่การแสดงออกมานั้นเป็นมิจฉาทิฐิทั้งหมด มิจฉาทิฐิเพราะอะไร?

เพราะเข้ามาในนั้นก็มีความอำนาจบาตรใหญ่ เห็นใหม่

๑. ต้องเคารพสถานที่ก่อน

๒. ต้องเคารพ เห็นใหม่ เคารพครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์เวลาบริหารทิศ ครูบาอาจารย์
อยู่ข้างบน เห็นใหม่ พ่อแม่อยู่ข้างหน้า นี่เพื่อนฝูงอยู่ซ้ายขวา บ่าวไพร่อยู่ข้างล่าง ถ้าเข้ามาไม่
เคารพครูบาอาจารย์ ไม่เคารพครูบาอาจารย์ของเรา ไม่เคารพอย่างนั้นแล้วมันจะเป็นความ
ถูกต้องไปได้อย่างไร

ในเมื่อมันเป็นความถูกต้องนี้พฤติกรรมมันการแสดงออกทั้งหมด ถ้าพฤติกรรม
แสดงออกอย่างนี้ นิสสัยเป็นอย่างนี้ แล้วการกระทำกันมาจากอดีตมันเป็นอย่างนี้ มันเป็นไปได้
ที่เราจะว่าสิ่งนี้ถูกต้องๆ ถึงต้องกันออกไป

ถ้ากันออกไป เห็นใหม่ พระที่กันออกไปเป็นผู้ที่มีทิฐิมานะ ถ้าเป็นทิฐิมานะมันก็เป็น
สัมมาทิฐิ ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ คุณอย่างครูบาอาจารย์เรา เห็นใหม่ หลวงตานี่ท่านยืนได้กระแส
โลกอยู่นี่เป็นทิฐิใหม่ เขาว่าหลวงตานี้มีทิฐิมีความเห็นผิดเพราะมีกิเลสในหัวใจ นั่นเป็นสิ่ง
ที่ว่าเขาจบจ้วง เขาโงมตี เขาว่าไป แต่สัมมาทิฐิทิฐิที่ถูกต้องต้องยืนอยู่ ถ้าทิฐิที่ถูกต้องยืนอยู่
ไม่ได้ เห็นใหม่ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากั้วานไม่ได้

ถ้าธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากั้วานออกมาไม่ได้ เห็นใหม่ เราไปดูกัน
นะ เราเห็นว่า เห็นใหม่ นี่เราไปดูสิ่งที่เป็นอภิญาต่างๆ เราไปชอบใจสิ่งนั้น เดียวนี้พระเขา
ปฏิบัติ เห็นใหม่ เขามีเทคโนโลยีเขาแสดงฤทธิ์ปาฏิหาริย์ออกมาให้เราเห็นได้ แล้วเราก็ไปเชื่อสิ่ง
นั้น เรานี้ความเห็นของเราผิดพลาด ความเห็นของเราไม่เข้าใจถึงหลักธรรม เห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลยนะ “ผู้ที่บันลือสีหนาทเหมือนราชสีห์แสดง
ธรรม” นี่ต่างหากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องการตรงนี้ ต้องการตรงนี้เพราะอะไร?
เพราะสิ่งนี้มันเป็นเรื่องของธรรม โอสธ มันเป็นสิ่งที่เป็นสื่อความหมาย อันนี้เข้าไปถึงหัวใจไป

เราถึงบอก เห็นไหม ที่ว่าพระปฏิบัติเข้าไปนี่เหมือนกับผลไม้ที่เขาไปดองน้ำดองผลไม้ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าบั่นลือสีหนาทนี่การแสดงธรรมอย่างนี้มันเข้าไปถึงใจดวงนั้น เวลาแสดงธรรมนะ แล้วผู้ที่ฟังธรรมแล้วขนลุกขนพองนะ การที่ขนลุกขนพองธรรมะมันสะเทือนใจ ถ้าธรรมะสะเทือนใจดวงนั้น ใจดวงนั้นมีโอกาสแก้ไขนะ

เวลาบรรดาครูบาอาจารย์บั่นลือสีหนาท ทำไมเขาพูดอะไรกัน ทำไมเราไม่รู้เรื่องเลย ทำไมเราไม่เข้าใจเลย เห็นไหม นี่มันดองสิ่งนั้นไม่ได้ มันเข้ากันไม่ได้ เห็นไหม ธรรมะเข้ากับใจของเราไม่ได้เพราะใจของเราหยาบเกินไป ถ้าใจของเราหยาบเกินไป สิ่งที่เป็นประโยชน์มันจะไม่เข้ากับใจของเราเลย

แต่ถ้าเราพัฒนาใจของเราเข้ามา เห็นไหม เริ่มจากทาน แล้วก็เริ่มจากมีศีลทำให้ใจปกติขึ้นมา ใจดวงนี้มันเริ่มปรับพื้นที่ เห็นไหม เอกัคคตารมณ์จิตนี้ตั้งมั่น ถ้าฟังธรรมแล้วมันสะเทือนใจมาก พอมันสะเทือนใจมาก เห็นไหม ถ้าสะเทือนใจสิ่งนั้นนี่มันเป็นธรรม “จากใจดวงหนึ่งจากของครูบาอาจารย์ถึงใจดวงหนึ่งใจของเรา”

แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติเกิดขึ้นมาจากใจของเรา เห็นไหม ถ้าสิ่งนี้เกิดขึ้นมาจากใจของเรา นี่เจตนาเป็นอย่างไร นี่ศีลสัมปทปรามาสความลังเลสงสัยเราไม่มีอีก ศีลสัมปทปรามาสความลูกค้ำในศีลของเราไม่มี วิจิกิจจาสมาสความสงสัย เห็นไหม สงสัยในอะไร สงสัยในธรรมนี้ไง ถ้าใจนี้เป็นธรรมขึ้นมา มันเห็นธรรมอันนี้ขึ้นมาแล้วมันยังสงวนยังรักษานะ

ถ้าเป็นเรื่องของธรรม ถ้าเขาไม่เห็นคุณประโยชน์ของเรา เราก็เฉยเสีย เพราะใจเขาใจเราใจของเรา เห็นไหม กิเลสเกิดในใจของเรา ให้ดูใจ ครูบาอาจารย์สอนให้ดูใจของตัวเอง ธรรมะนี้เข้ามาถึงใจของเราแล้วรักษาใจของเราเอง ถ้ารักษาใจของเราเอง เห็นไหม เขาไม่สนใจกิจกรรมของสัตว์ อยู่ที่เรา เรารักษาใจของเราได้ เรารู้ใจของเราดีหรือชั่ว เรารู้ตลอดใครจะรู้ยังไรเรื่องของเขา แต่ใจของเราที่เรา รู้ ถ้ารู้ขึ้นมาถ้ามันไม่เป็นประโยชน์เราก็สงวนรักษา แต่เมื่อเราเป็นผู้บริหารใจ เราเป็นหัวหน้าใจ เราจะไปจัดการสิ่งนั้นใจ เราต้องสละตัวออกไป เห็นไหม

นี่สละตัวออกไปแม้จะมีบาดแผลขนาดไหน เขาจะว่าพระองค์นี้มีทิฐิมานะมาก พระองค์นี้ไม่ยอมรับสิ่งใดๆ เลย ขวางสังคัมไปทั้งหมดเลย ก็ต้องขวาง เจ็บก็ต้องเจ็บ เห็นไหม สละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต สละชีวิตเพื่อรักษาธรรม ธรรมอันนี้ให้มันกังวลวนตลอดไป สิ่งที่

กังวลมันถึงสิ่งนี้ได้ไง นี่เรื่องของเขา โลกเป็นใหญ่ จะเอาโลกเข้ามาเหยียบย่ำไม่ได้ ฉันมี ศักยภาพ ฉันมีอำนาจ ฉันมีเงินมีทอง ฉันมีพรรคพวกมาก ฉันจะทำอย่างไรมาก

นั่นเรื่องของคุณ คุณเก็บไว้ที่บ้านของคุณนะ คุณบริหารของคุณไปเถิด คุณทำของคุณไปเถิด ฉันไม่ต้องการ ถ้าเป็นมิจฉาทิฎฐิไม่ต้องการ ฉันจะตายเดี๋ยวนี้ ต้องกินน้ำแก้วนี้ ถ้าฉันไม่กิน น้ำแก้วนี้ฉันต้องตาย ถ้าเป็นของมิจฉาทิฎฐิฉันก็จะไม่กิน ฉันจะตายต่อหน้าให้ดู ฉันจะตายไปพร้อมกับความสุขในใจของฉัน ฉันปฏิเสธสิ่งต่างๆ ที่มันเป็นมิจฉาทิฎฐิ ที่เป็นความเห็นที่ จะต้องเข้ามาควบคุมเข้ามามีอำนาจบาตรใหญ่ เรื่องของโลกไง โลกต้องการความมีอำนาจ ต้องการมีหน้ามีตา ต้องการใหญ่ โลกเป็นของโลกไม่ให้เข้ามา

ถ้าเรื่องของธรรม เห็นไหม อ่อนนุ่มถ่อมตน เราทำกันมาด้วยเจตนาด้วยความเห็นของเรา เราจะรักษาของเรากันมา เพื่ออะไร เพื่อให้ใจดวงนี้มันเปิดกว้างใจ รักษากันมาเพื่อให้เปิดใจกัน ถ้าใจมันมีอำนาจวาสนามันประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะเข้าถึงใจดวงนั้น นี้คุณประโยชน์เกิดจากตรงนี้ไง ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมนั้นจะเข้าถึงใจดวงนั้น แล้วใจดวงนั้นจะมีความสุข ความสุขของใจดวงนั้น เอวัง